

IGAZSÁG - VALÓSÁG - ABSZTRAKCIÓ

SZERZŐK:
NAGY ZSÓFIA ESZTER,
FENYVESI DORISZ

Állok a téren.

Látom a házakat, látom, ahogy a hosszúra nyújtózkodó árnyékaik szétszedik az utca egységét.

Látom az emberek folyékony forgatagát.

Látom a vonalak szigorú, de mégis játékos kedvű rendszerét.

Látok úgy is, ha a szemem kikapcsolom.

Látok, csak mást, másképp.

Látok a fülemmel, az orrommal, a bőrömmel, az emlékeimmal.

Ha megkérdézed: - Mit láatsz? - mit válaszoljak?

Tanulmányunkban az ember és a környező világ kapcsolatát vizsgáljuk. Úgy látjuk a környezetünket, ahogy valójában létezik, vagy csupán annak egy leképezett mását? Fel sem tűnik, hogy a szabályosat torznak látjuk, a valósat valótlannak, vagy az, hogy képtelenek vagyunk a tisztánlátásra.

Az alapgondolatunk az volt, hogy amit látunk, amit valóságnak nevezünk nem valódi. Amikor kinyitjuk a szemünket, egy olyan világot tárul a szemeink elé, amely nem igazi, nem reális, csak érzékeink és érzelmeink kreálmánya. Ez egy olyan rendszer, ahol a méretek, a szögek ténylegesen akkorák, mint amit a mérőeszközök mutatnak. Az igazságot nem tudjuk befogadni, ezért a testünk, mint válaszreakció egy világot teremt, amit valóságnak hívunk.

A környezetből származó információk 80%-a látás útján jut el hozzánk, tehát mondhatjuk, hogy a szemünk a legfontosabb érzékszervünk. A minket ért látványt az agyban leképezi, és befogadhatóvá teszi, emiatt nem láthatjuk a dolgok valós méretét. Ezen felül saját szubjektumunk is befolyásolja a látképet, mint egy újabb, az igazságot megszűrő réteg

Látok valamit. Vajon csak én látom? Talán te észre sem veszed. Nem értem. Ugyanaz a kép van előttünk, te mégis másképp nézel rá. Melyik a valóság? Kinek higgyek? Amit látok az csak miattam létezik?

Az a kérdés, ötlet fogalmazódott meg bennünk, hogy mindegyikünk máshogy szemléli a környezetét, a látványt sohasem függetleníthetjük önmagunktól. .

Tegyük fel, hogy az agyunk képes feldolgozni a látottakat úgy, hogy megmutatja a natúr igazságot, levetkőzve minden befolyásoló, módosító tényezőt. Mindent úgy ábrázolva, ahogy igazából kinéz. Ha például felmennénk egy kilátó tetejére, és nem az eddigi, megszokott városképet látnánk, hanem képesek lennénk mindennek a valós méretét érzékelni, anélkül, hogy azokat beleszorítanánk a perspektíva-szerkesztés kötött rendszerébe, vagy rávetítenénk személyes érzelmeinket. Annyira természetesnek érezzük az általunk teremtett valóságot, hogy el sem tudjuk képzelni, hogyan működhetne az életünk, ha a szemünk az igazat mutatná.

A történelem során már sokakat foglalkoztatott a probléma, hogy mit is nevezünk valóságnak. Köztük az ókori görög filozófus, Platón is elemezte ezt a gondolatot barlang hasonlatában:

A hasonlat a valóság és látszat közötti különbséget mutatja be. A leírtak szerint egy barlangban leláncolt emberek élnek már kora gyermekkoruk óta, akik soha nem hagyhatják el a barlangot. A kinti világból csak árnyképeket látnak, és azt vélik valóságnak. Egyszer az egyik rabot elengedik, megismerkedik a barlangon túli világgal. Rájön, hogy amit eddig valóságnak hitt, az csupán a kintiek árnyéka volt. A felismerését követően újra láncra verik és visszaviszik a barlangba, ahol elmeséli társainak a tapasztaltakat, de azok kinevetik őt. A visszatért rabnak nem lesz többé nyugta a sötétben, az árnyképek között, örökké a kinti világba fog vágyakozni.

Az igazságot mi sem láthatjuk annak teljes valójában, ilyen szempontból Platón rabjai és köztünk igen sok a hasonlóság. A hasonlatban szereplő kinti világot a tudományos valósággal, valamint az árnyképeket az általunk érzékelt valósággal azonosíthatjuk. A tudomány fejlődése, és az ember örök kíváncsisága azonban segít megismernünk az igaz világot: még ha nem is tudhatunk mindent, de egyre részletesebb képet formálunk róla.

Tanulmányunk célja, hogy bemutassuk a tudományos-, az objektív-, és az egyéni valóság közötti eltérést, és annak mértékét. Szerettük volna valahogy megfogni ezeket a gondolatokat, és megjeleníteni, képi formában. Sok feldolgozási lehetőségen gondolkodtunk, hiszen a téma nagyon sok ötletet, kérdést vet fel. Rengeteg szempontból lehet vizsgálni a látásmódok közti különbséget.

Végül arra jutottunk, hogy fő szempontként a formai, geometriai tényezőket választjuk ki. Egy három dimenziós tér legszembetűnőbb tulajdonsága a geometriája. Az egyéb szempontok, látványt befolyásoló tényezők (színek, anyagok) háttérbe szorultak. A fényképezéshez hasonlóan, kiragadjuk a tér és az idő egy részletét. A teret, akár egy pillanatnyi látványt, rögzítjük.

A különböző látásmódokat fényképek segítségével mutatjuk be, amelyek létrehozásához maketteket készítettünk. Ezt sematikus, szabályos testekből akartuk létrehozni. Egy valóságos helyszínből indultunk ki. A várkerületi Kapisztrán térre esett a választásunk, a Mária Magdolna templom és a körülötte elhelyezkedő házak összhangja miatt. Az itt megjelenő objektumokat sematizálva maketteztük meg, rendeztük át.

A makettek anyagának kiválasztásakor a fő szempont az áttekinthetőség volt.

Végül a plexit választottuk, így az építmények élei jól kivehetővé váltak, és a geometriájuk lett igazán hangsúlyos.

Három fotót készítettünk. Egyet az objektív valóságnak megfelelően, a perspektivikus maketről. További kép készült egy tudományos valóságot szemléltető, egy nézőpontból axonometrikus látványt nyújtó modellről. Végül ezt felhasználva készítettük el a szubjektív valóságot ábrázoló fényképet is.

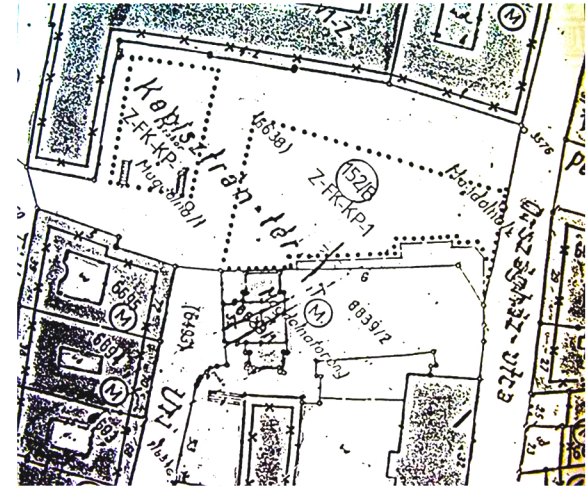
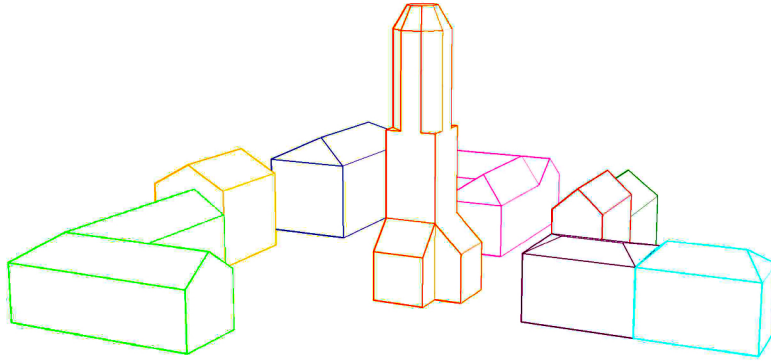
VALÓSÁG - AZ ÉRZÉKEK SZÁMÁRA HOZZÁFÉRHETŐ - OBJEKTÍV VALÓSÁG

A látvány mindig pillanatnyi a számunkra, de ma már könnyen megörökíthetjük például egy fényképezőgép segítségével. Egy egyszerű objektív a szemünk működésével megegyezően perspektivikus képet mutat. Ezt nevezzük valóságos látványnak. A képen a perspektíva szabályainak megfelelően a távolabbi tárgyak kisebbek, a testek élei közös iránypontba tartanak.

A fényképek elkészítéséhez szükségessé vált egy makett létrehozása. Erről készítettük a fotót, így szemléltetve az objektív, valóságos látásmódot.

Azt is figyelembe vettük, hogy fényképező objektíve az általunk ismert valóság leképezésének ad egy nagyobb játékteret, hiszen a különböző lencsék egymás mögé sorolásával a reális látvány torzítható.

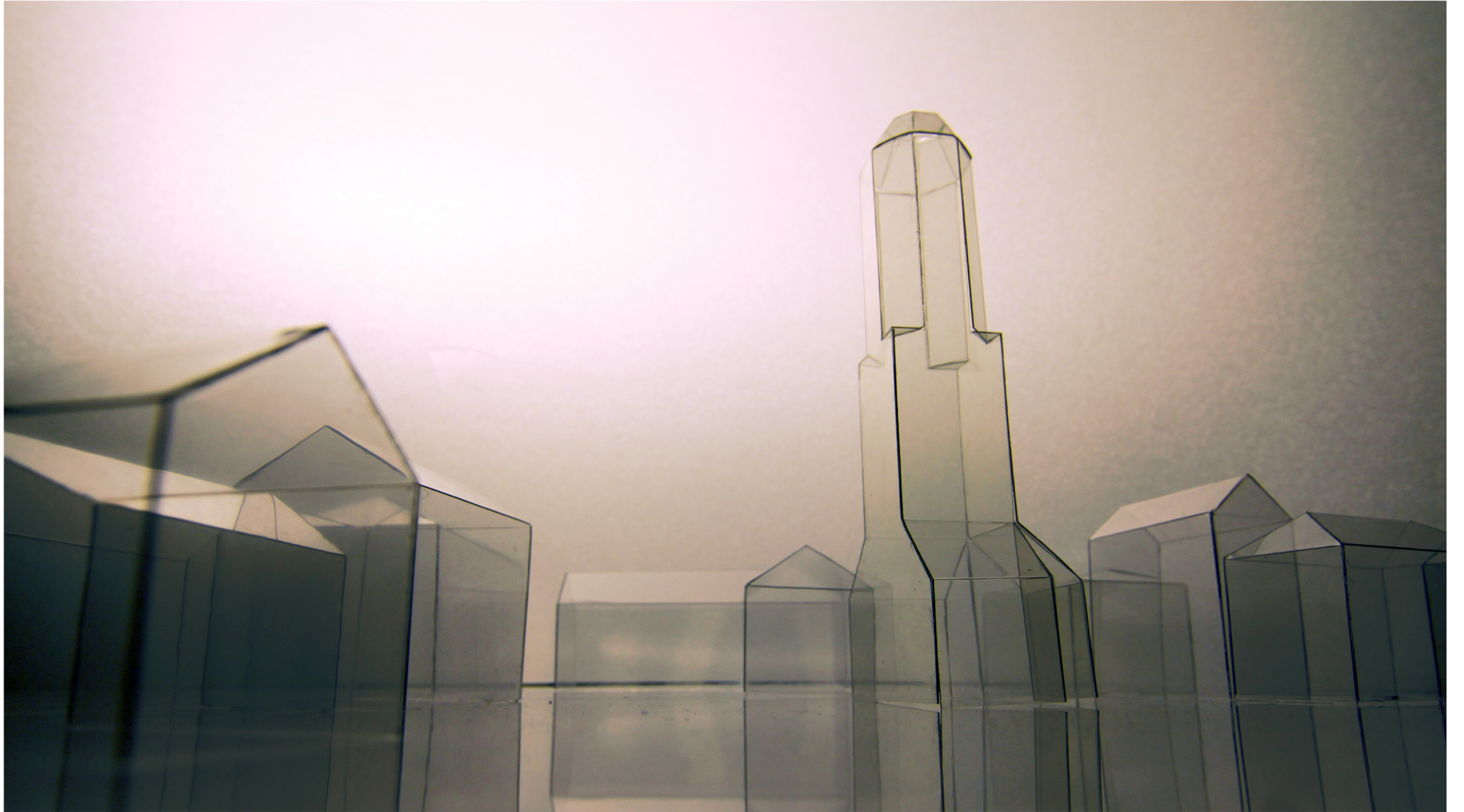
A makettünk fotózásához egy olyan objektívet választottunk, Tokina 12-24 F4 (IF) DX, ami erősíti a perspektív hatást. Ennek segítségével teremthetjük meg a valóság illúzióját.

A MODEL ELKÉSZÍTÉSÉNEK LÉPÉSEI:

- A Kapisztrán tér épületeit sematizáltuk, átrendeztük azok magassági és szélességi arányait megtartva.
- Az általunk önkényesen átalakított teret, az épületeket, és azok pontos elhelyezését az Autocad programban is létrehoztuk, a későbbi axonometrikus makettünk elkészítésének céljából.
- A testeket a valóságban megmakettezve majd elhelyezve jött létre a perspektivikus modellünk.

Ezt a makettet a tér bármely pontjából nézve perspektivikusnak látjuk. Egy tetszőleges nézőpontból készítettük el a látványt dokumentáló fotót.

IGAZSÁG - A GONDOLKODÁS SZÁMÁRA HOZZÁFÉRHETŐ - TUDOMÁNYOS VALÓSÁG

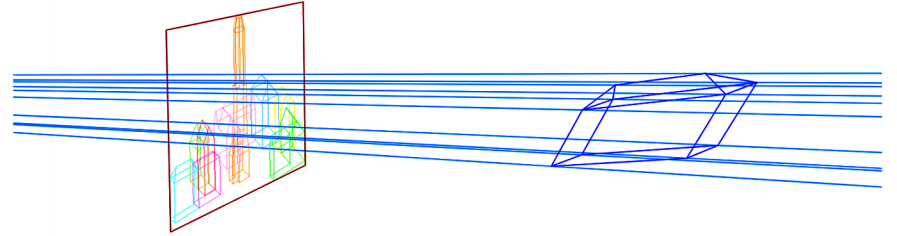
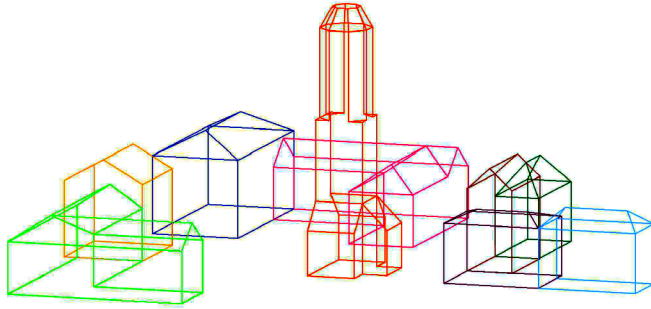
Az igaz világot csak a tudományokon keresztül ismerjük. Független minden emberi behatástól. Sem a testi, biológiai reakcióink, sem a képzeletünk, gondolataink nem befolyásolják. A térben a saját szemünkkel soha nem láthatjuk, de mégis tudjuk, hogy létezik. Saját testünk működéséből adódó korlátok rejtik el előlünk.

Az igazságot leginkább egy axonometrikus rendszerben tudtuk ábrázolni. Itt a testek élei párhuzamosak maradnak, csak a végtelenben metszik egymást, nem futnak közös iránypontba.

Megpróbáltunk létrehozni egy a valóságban nem létező axonometrikus teret. Mivel az axonometria fogalma igazából csak két dimenziós ábrázolásakor értelmezhető, az elkészült modell rendszere csupán egyetlen egy pontból válna felismerhetővé.

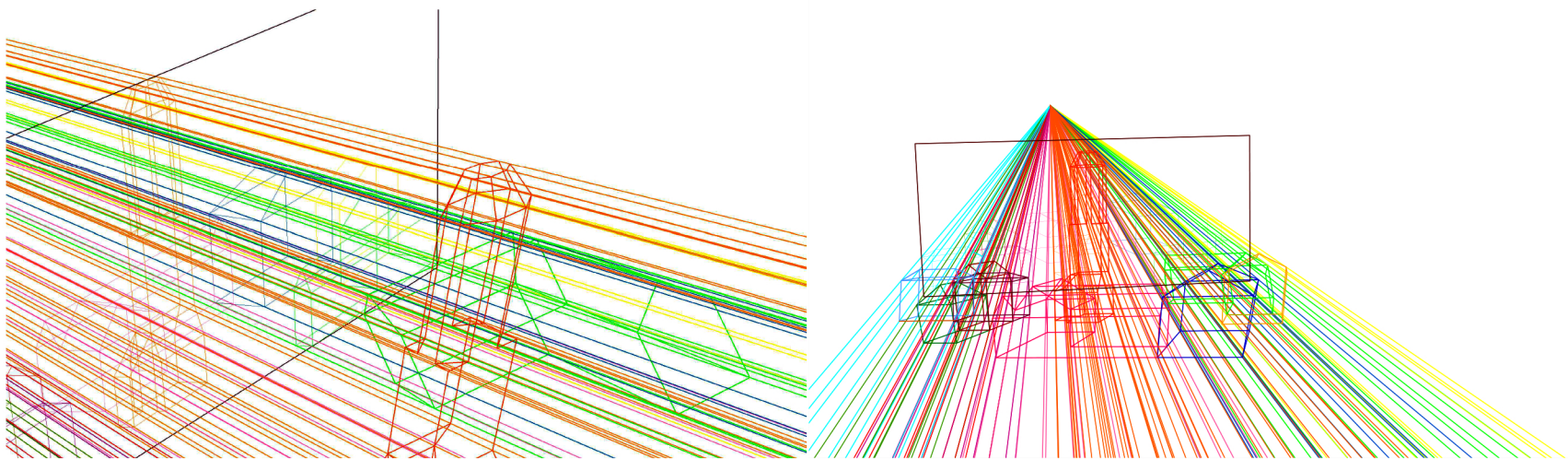
Az objektív kiválasztásánál ezúttal a fő szempontunk az lett, hogy minimalizáljuk a torzítás mértékét. Canon EF 200mm f/2.8L teleobjektívet használtuk.

Mivel az axonometrikus rendszer áll a legtávolabb az egyéni látásmódtól, valóságtól, ezt a teret volt a legnehezebb rekonstruálni. A modell elkészítéséhez az Autocad programot használtunk.

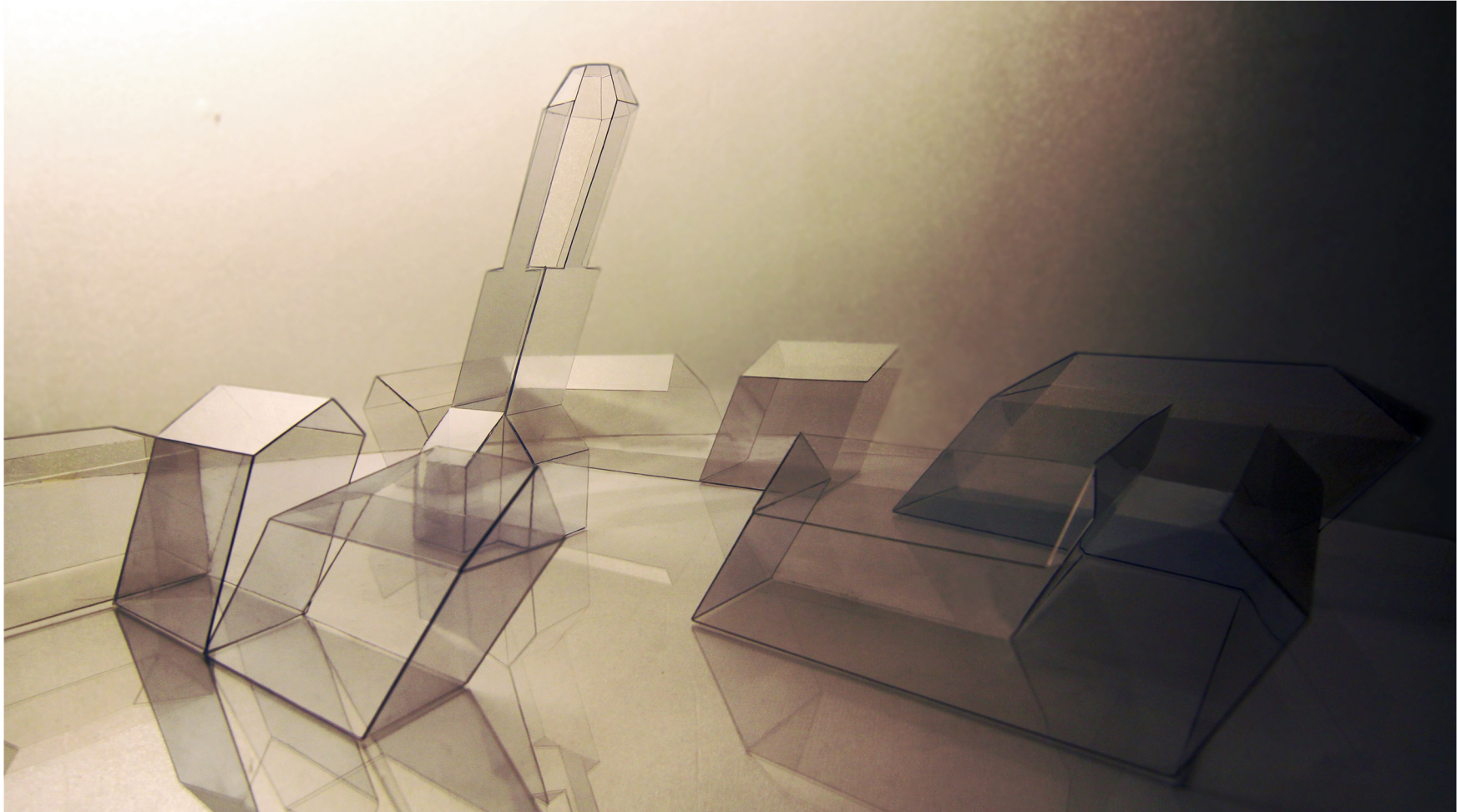

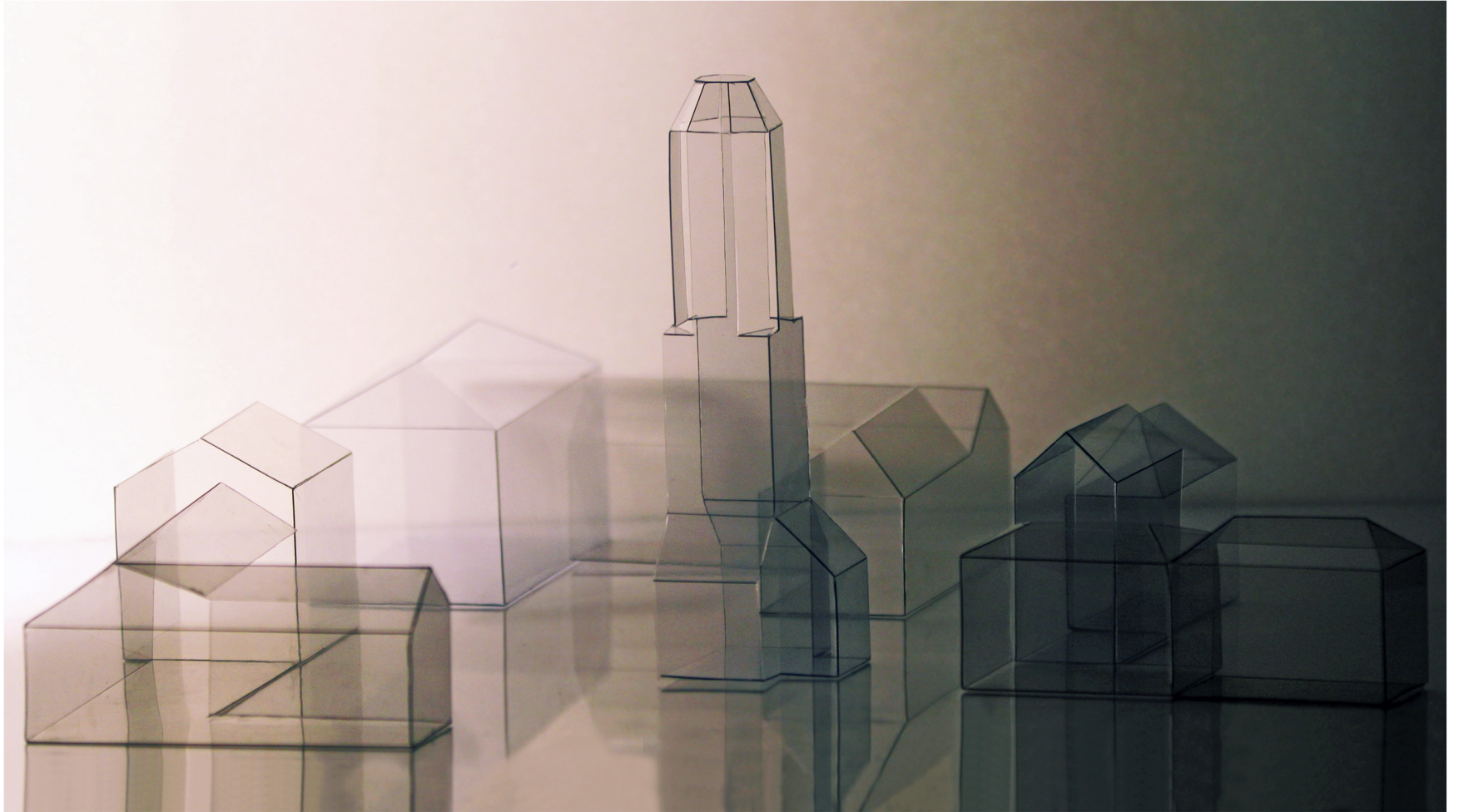
A MODELL ELKÉSZÍTÉSÉNEK LÉPÉSEI:

- A már korábban a programban elkészült modell alapján kiválasztottunk egy számunkra szimpatikus nézetet.
- Ez alapján készítettünk egy képnézetet, amin a kiválasztott látványt axonometrikusnak látjuk.
- Erre a síkra merőlegesen kijelöltünk egy nézőpontot.
- A nézőpontot vetítősugarakat használva összekötöttük a képsíkon kirajzolódott testek élleinek a végpontjaival.
- A képsík mögött létrehoztunk egy dőlt síkot, amire rávetítettük az épületek alapjának élleit, így ezen a síkon egy egységes arányú alaprajzot tudunk létrehozni a makett elkészítéséhez.

- A többi vetítővonal segítségével a már megkapott alaprajzokra építettük fel a testeket. Ezek a testek az előző makettünkhöz képest rendkívül torzak lettek. Nem minden oldaluk volt elkészíthető, hiszen amit a képen síknak látunk, az a létrehozott testeken néhány esetben csavart felületként jött létre.
- Programban létrehozott testek külön minden oldalát merőleges nézőpontból fotózva összeállítottuk a testek kiterített hálóját, amiből elkészült a tényleges forma.
- A modellt a megfelelő pontból nézve az igazságot láthatjuk a valóság perspektívájában. A makett közepétől körülbelül 170cm távolságra, az alapsíkjától 30 cm magasságban találjuk azt a nézőpontot, ahonnan axonometrikusnak látjuk a teret. Ezt a látványt rögzítettük a fényképen.

ABSZTRAKCIÓ - AZ ÉRZELMEK SZÁMÁRA HOZZÁFÉRHETŐ - EGYÉNI VALÓSÁG

Nem elég, hogy a testünk, érzékszerveink becsapnak, az igazságot tovább torzítják érzéseink, képzeletünk is. Ha egy egyén szintjén vizsgáljuk a környezetünket, akkor észre kell vennünk, hogy nem egy objektív valóságot érzékelünk, hanem egy úgynevezett egyéni, ami minden ember esetében eltérő.

Csak tőlünk függ, hogy mit látunk fontosnak, vagy kevésbé lényegesnek. Mi döntjük el, olykor tudatosan, máskor tudat alatt, hogy a tér melyik részére fókuszálunk, hogy mit szeretnénk látni.

De nem csak a szemünket használjuk a látvány befogadására. Az egyén hangulatvilága az adott pillanatban legalább olyan fontos. Az érzelmek kavalkádját nem tudjuk megfogni, ábrázolni egy szabályos geometriai rendszerben, mint korábban az axonometrikus, illetve perspektív rendszerek esetében. Úgy döntöttünk, hogy a harmadik képet a már meglévő makettekről készítjük. Megpróbáltuk a fényképpel megragadni mindazt, amit szerettünk a tanulmányunk készítése során: az anyag szépségét, az élek kecses vonalait, a fény játékát a felületeken. A végeredmény megszületése, és a folyamat elmesélése okozta számunkra a legnagyobb örömet, hiszen jó érzés megosztani mindazt, amire ennyi időt, és figyelmet szenteltünk. Ekkor válik a munka feldarabolt menete kerek egészé.

A három vizsgált témakör közül ez tartalmazza a legtöbb féle értelmezési lehetőséget. Mi kiragadtunk egyféle szigorú megközelítést, ami a töredékét fedi le azoknak a gondolatoknak, amiket a szubjektív valóság témájának felvetése nyújt lehetőségként.

Végezetül feltehetjük a kérdést: az igazság eltorzulása negatív vagy pozitív számunkra? Valószínűleg erről mindnyájan eltérő véleményt alkotunk.

Abban egyetérthetünk, hogy a látvány minden esetben az igazság egy részhalmaza. Szeretnénk-e valójában ismerni mindazt, amit képtelenek vagyunk befogadni? Csak az adatok tömegét látva nem veszne el az, ami emberré tesz minket?

Felfoghatnánk úgy, hogy a testünk tökéletlensége és egyéniségünk megléte miatt e folyamat során információt veszítünk. Ahogy megpróbáljuk a környezetünk képét befogadni egyre kisebb tartományt látunk belőle. Számunkra kevésbé érzékelhetővé válnak a tárgyak valós méretei, geometriája, egymáshoz viszonyított helyzetük.

Vagy az igazságot csupán befogadhatóbbá teszik az érzékszerveink, a szubjektumunk jóvoltából a szemünk a számunkra értékesebb látványelemekre fókuszál. Így könnyebben értelmezhetjük a látványt, valamint kiszűrhetjük ebből a felesleges elemeket. Lehet, hogy az igazságból veszünk, de mégis a képzeletünk által egy érzésekben gazdagabb, emberibb, színesebb képet kapunk.

Kérdezted, mit látok.

Válaszolhatnék neked, de nem fogok.

Mondhatnám, hogy látom a házak hosszú árnyékait, az emberek forgatagát, a tér vonalainak rendszerét, de akkor hazudnék.

Amit én látok, az nem csak egy kép.

Az énem egy része, az életem egy pillanata.

Lefesthetném, elszavalhatnám, eltáncolhatnám neked.

Ahhoz, hogy megértsd, tudnod kell ki vagyok.

Ne csak nézz engem.

Láss.

Válj eggyé velem.